

Arbetsmarknadsdepartementet
A2016/01307/I

Yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet över promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga (dnr A2016/01307/I) Dnr 157/16

Regeringen har den 21 juni 2016 skickat ut ett förslag till nytt ersättningssystem för mottagandet av barn och unga. Remissen ska vara besvarad den 24 augusti 2016. Hallstahammars kommun är inte en formell remissinstans men anser att frågan är oerhört viktig att bevaka och därför bör ett yttrande även från Hallstahammars kommun skickas in. Utgångspunkter för ett nytt ersättningssystem ska enligt regeringen vara ett förenklat regelverk med fler schablonersättningar, minskad administrativ börda och förbättrade planeringsförutsättningar. De senare ska, enligt promemorian, förbättras genom ökad förutsägbarhet i fråga om vilken ekonomisk ersättning kommunen är berättigad till och när utbetalningen kommer att ske.

Nuvarande ansökningsförfarande leder till eftersläpningar i utbetalning av ersättningar eftersom kommunen har förhållandevis lång tid på sig att ansöka om ersättning och Migrationsverkets handläggningstider är långa. Bedömningen är att ett system som i huvudsak är baserat på schabloner som innebär att ersättningen kan betalas ut automatiskt bidrar till att förbättra både för kommunerna och för Migrationsverket som utbetalande myndighet. Det nya systemet är också tänkt att leda till att kommunerna får drivkrafter att hitta kostnadseffektiva former av boenden. Det bör också kunna bidra till boendelösningar som är anpassade till behoven hos ensamkommande barn och unga och till ökad flexibilitet i kommunernas mottagande. Under 2014 och 2015 har antalet ensamkommande barn ökat kraftigt och regeringens förslag till nytt ersättningssystem är därför tänkt att dämpa kostnadsutveckling. Kommunens yttrande bygger på SKL:s förslag till yttrande över remissen.

Socialförvaltningen har i skrivelse daterad den 16 augusti 2016 upprättat ett förslag till yttrande över promemorian.

Socialnämndens ordförande beslutar i enlighet med socialnämndens delegation, punkt 1.1

att som sitt yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet över promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga (dnr A2016/01307/I) överlämna socialförvaltningens skrivelse daterad den 16 augusti 2016.

Hallstahammars kommun

Mariette Sjölund (S)
Socialnämndens ordförande

Postadress	Besöksadress	E-post	Telefon	Org.nr	Bankgiro
734 80 Hallstahammar	Kommunhuset	socialnamnden@hallstahammar.se	0220-240 00 vx	212000-2064	235-0072
	Prästgårdsgatan	Internetadress	Telefax		Postgiro
		www.hallstahammar.se	0220-105 00		12 36 90-0

2016-08-16
Dnr SN 157/16

Yttrande över promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga (dnr A2016/01307/I)

Yttrande över remissen

Hallstahammars kommun anser att tidplanen för införandet av ett nytt ersättningssystem är alldeles för kort, det krävs en betydligt längre omställningstid och därför tycker Hallstahammars kommun att det nya systemet införs absolut tidigast från den 1 januari 2018. Flyktingpolitiken är ett statligt ansvar, så det enda skäligen är att staten ersätter kommunerna för den uppsägningstid och de omställningskostnader som följer.

Hallstahammars kommun anser att det behövs en konstruktiv diskussion om hur samhället ska se på gruppen ensamkommande barn och unga. Hallstahammars kommun anser att det finns risk att dagens system behandlar alla ensamkommande barn och unga som en grupp och sätter in insatser de inte alltid är i behov av. Det stora mottagandet av ensamkommande barn och unga 2015 innebär en helt ny situation och utmaning för landets socialtjänster, varför nya åtgärder är rimliga.

Hallstahammars kommun anser att ett ändrat ersättningssystem kommer att innebära nya förhållnings- och arbetssätt inom socialtjänsten, vilket kan leda till insatser och stöd som är bättre utformat för den unge. Socialtjänstens insatser bygger på individuell bedömning av enskildas behov, och det nya förslaget kan ge socialtjänsten större flexibilitet i att mer fokusera på varje persons individuella styrkor än på omhändertagande och behandling av problem när insatsen inte måste utgå från placering med stöd av Socialtjänstlagen (SoL).

Hallstahammars kommun anser att det saknas konsekvensanalys av förslaget om att asylsökande ensamkommande som fyller 18 år som regel ska överföras till Migrationsverkets anläggningsboende. Hallstahammars kommun anser att det måste vara Migrationsverkets ansvar att se till att det finns anläggningsboenden som är anpassade efter denna grupps behov. Hallstahammars kommun anser att det, om förslaget genomförs, bör införas en reglering om att Migrationsverket är skyldigt att placera ensamkommande ungdomar som fyller 18 år i ett anläggningsboende i den kommun där de tidigare varit placerade enligt socialtjänstlagen. Hallstahammars kommun anser också att om den unge beviljas uppehållstillstånd och anvisning sker enligt lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen), ska den unge som huvudregel anvisas till samma kommun, och att detta räknas av på kommunens tilldelade anvisningstal.

HALLSTAHAMMARS KOMMUN

- Hallstahammars kommun anser att staten ska ta det fulla ansvaret för boende i ankomstfasen.
- Hallstahammars kommun tillstyrker att ersättning för beredskap och kapacitet i mottagandet delas upp i en fast del som måste räknas upp med löner och priser samt en rörlig del som måste utvecklas och göras så enkel som möjligt. Båda delarna måste indexregleras. Det måste vara tydligt vilka belopp som avses i den rörliga delen, vilken prognos som avses samt när utbetalning ska ske.
- Hallstahammars kommun tillstyrker modellen med schablonbelopp för tillfälligt mottagande i ankomstkommunen, men anser att beloppet 3 000 kronor per barn är för lågt och att det ska vara en automatiskt utbetald schablonersättning. Hallstahammars kommun anser att ankomstkommuner med ett stort tillfälligt mottagande måste ges mer stabila förutsättningar för beredskapskapacitet.
- Hallstahammars kommun tillstyrker schablonersättning som modell för mottagande i anvisningskommunen, men anser att 52 000 kronor per barn är för lågt beräknad. Hallstahammars kommun anser också att schablonersättningen ska specificeras, dvs. vilka kostnader som avses ska redovisas. Hallstahammars kommun anser vidare att en gemensam beräkning och förhandling måste göras om beloppets storlek.
- Hallstahammars kommun tillstyrker schablonen för när uppehållstillstånd beviljas, 30 000 kronor, och att denna schablon kan fördelas med hälften vardera till anvisnings- och placeringskommun om barnet är placerat i annan kommun.
- Hallstahammars kommun tillstyrker schablonersättning som modell för dygnsplacering, men anser 1 350 kronor per dygn vara för lågt beräknad. Hallstahammars kommun anser att minst 1 700 kronor per dygn motsvarar en rimlig ersättning.
- Hallstahammars kommun tillstyrker att ersättning utgår för faktiska kostnader i vissa fall och anser att Migrationsverket, inom ramen för sin prövning, inte ska kunna göra någon bedömning av den unges vårdbehov.
- Hallstahammars kommun tillstyrker schablon som modell för unga 18-21 år, men anser beloppet 750 kronor vara för lågt eftersom räkneexemplet bygger på ett mycket högt antagande om andelen stödboenden och egna boenden. Hallstahammars kommun anser 1 100 kronor vara en lämplig ersättningsnivå. Hallstahammars kommun avstyrker en koppling till studiehjälp.
- Hallstahammars kommun anser att regeringen med förslagen om sänkta schabloner styr kommunen bort från att göra en individuell bedömning av barn och ungas behov för att i stället besluta utifrån regelverket för statlig ersättning. Risker med detta blir att de ensamkommande barnen och ungdomarna inte får den vård och det stöd de har behov av vilket kan få långsiktiga konsekvenser.

HALLSTAHAMMARS KOMMUN

- Hallstahammars kommun anser att det i en extraordinär situation måste finnas möjligheter att återsöka extrakostnader.
- Hallstahammars kommun anser att regeringen i ett förordningsmotiv ska klargöra och förtydliga reglerna i förordningen och ge besked om hur förordningen ska tolkas och tillämpas.

Hallstahammars kommun anser att det innebär kraftigt försämrade ekonomiska och planeringsmässiga förutsättningar för kommunerna när systemet med överenskommelser tas bort. Överenskommelserna har bland annat gett kommunen viss möjlighet att skapa en inriktning på sitt mottagande av ensamkommande barn, till exempel genom att ha särskilda verksamheter för flickor. Regeringens förslag är alldeles för otydligt när det gäller hur denna möjlighet fortsättningsvis ska kunna upprätthållas. Det är orimligt att samtliga kommuner ska kunna ha särskild kapacitet att ta emot till exempel flickor. Hallstahammars kommun anser att det därför behövs ett tydligt regeringsuppdrag till Migrationsverket för att säkerställa hänsyn till detta vid anvisande av ensamkommande till kommunen.

Regeringen har den 21 respektive 23 juni skickat Promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga (Diarienummer A2016/01307/I) och Departementsskrivelsen Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn på remiss (Ds 2016:21) till bla SKL. Svarstiden sträcker sig till den 24 respektive 12 augusti. Hallstahammars kommun anser förfarandet vara orimligt, då de förändringar som har övervägts innebär avsevärt förändrade förutsättningar för Sveriges alla kommuner. Utskicket görs tätt inpå semestertiden och svar avkrävs direkt efter densamma. Utrymmet för lokalpolitisk process är mycket begränsat om inte obefintligt.

Hallstahammars kommun vidhåller att förordningar avseende ersättningar ska bygga på SKL:s och Regeringskansliets gemensamma beräkningar av de faktiska kostnaderna för kommunerna. Statliga beslut ska finansieras fullt ut, och inte riskera att leda till omprioriteringar eller skattehöjningar för kommunerna. Angivna schabloner måste motsvara faktisk kostnad.

Lillemor Quist
Socialchef
Hallstahammars kommun